Max Paradox

ПРОБЛЕМА? СПОКІЙНО. ТИ ВПОРАЄШСЯ!

Моя англійська чудово працює, доки хтось не заговорить з акцентом

Як навчитися розуміти різні акценти на роботі та під час подорожей

Моя англійська чудово працює, доки хтось не заговорить з акцентом

Як навчитися розуміти різні акценти на роботі та під час подорожей

Max Paradox

Rozwiąż swój problem z przymrużeniem oka

ISBN: 9788384908457

ALL-IN Rafał Płonkowski

ЗМІСТ

INTRO 5

Розділ 1 - Англійської без акценту не існує 11

Розділ 2 - Чому знайомі слова раптом зникають? 20

Розділ 3 - Не кожна проблема зі слуханням пов'язана з акцентом 32

Розділ 4 - Чому самого слухання англійської недостатньо? 43

Розділ 5 - Не вивчай акценти як колекціонер поштових марок 55

Розділ 6 - Не кивай головою, коли втратив зміст розмови 67

Розділ 7 - Не перекладай усе в голові. Твій мозок - не синхронний перекладач 81

Розділ 8 - Найскладніший акцент? Той, який змінюється кожні три секунди 93

Розділ 9 - Слухай активно, замість того щоб чекати, доки все зрозумієш 108

Розділ 10 - Побудуй власну систему тренування розуміння акцентів 118

Розділ 11 - Навчи своє вухо розпізнавати те, чого раніше воно не чуло 132

Розділ 12 - Підготуйся до розмови ще до того, як прозвучить перше слово 142

Розділ 13 - Перестань тренуватися виключно в ідеальних умовах 155

Розділ 14 - Перестань здогадуватися, чи прогресуєш. Перевіряй, що ти насправді розумієш.....165

Розділ 15 - Є акценти, яких ти не зрозумієш одразу. І це нормально 176

Розділ 16 - Коли англійської вже недостатньо, зміни спосіб спілкування.....186

Розділ 17 - Що робити, коли навіть найкращі стратегії перестають працювати?.....197

Розділ 18 - Як зберегти свободу слухання, коли перестаєш регулярно навчатися? 208

Розділ 19 - Одна невдала розмова не перекреслює твою англійську.....220

Розділ 20 - Стань власним тренером зі слухання й перестань боятися нових акцентів 230

INTRO

Є такий момент, коли починаєш підозрювати, що твоя англійська має власну систему оповіщення про небезпеку. На заняттях усе працює чудово. Викладач говорить чітко, аудіозапис підготовлений, співрозмовник використовує речення з підручника, а ти відповідаєш без особливих зусиль. А потім починається справжня розмова. Хтось телефонує з Глазго, приєднується до зустрічі з Техасу або запитує дорогу до аеропорту з таким акцентом, якого не передбачив жоден розділ мовного курсу. І раптом речення «Could you send me the updated file?» звучить так, ніби його передали по радіо з підводного човна. Ти впізнаєш окремі слова, вловлюєш інтонацію, розумієш, що співрозмовник чекає на відповідь, але сенс усього висловлювання десь розчиняється між «could you» і дедалі сильнішим переконанням, що тобі все-таки варто було вивчати іспанську.

Цей досвід може неабияк дратувати, особливо коли в інших ситуаціях ти цілком добре даєш собі раду з англійською. Ти знаєш лексику, вмієш будувати речення, читати повідомлення й готувати презентації. Ти вже не початківець, який тільки відкриває для себе, що звук «th» іноді створює труднощі. Проблема виникає тоді, коли мова перестає звучати так, як ти звик її чути. У такі моменти легко вирішити, що хтось говорить нерозбірливо, надто швидко або «з якимось дивним акцентом». Іноді людина справді говорить швидко. Іноді якість зв'язку жахлива. Але частіше зустрічаються дві речі: манера мовлення співрозмовника та звички твого слуху.

Під час вивчення мови багато уваги приділяють тому, як говорити. Ми тренуємо часи, лексику, вимову, граматичні конструкції та елегантні способи починати розмову. Аудіювання також присутнє на мовних курсах, але часто в досить комфортному форматі: запис має хорошу якість, висловлювання заздалегідь підготовлене, а людина, яка говорить, знає, що її слухатимуть з навчальною метою. У реальному житті ніхто не зупиняється після кожного речення, щоб дати тобі час проаналізувати Present Perfect. Люди скорочують слова, з'єднують їх, ковтають склади, змінюють ритм, розмовляють телефоном, перебивають одне одного й використовують місцеві вислови. Вони роблять це не тобі на зло. Вони просто спілкуються.

Акцент не є помилкою, яку потрібно виправити, або перешкодою, яку слід усунути з мови. Це частина того, як говорять люди. Англійська не належить виключно одній країні, одній школі вимови чи одному набору аудіозаписів із підручника. Ти зустрічатимеш людей, для яких англійська є рідною мовою, і тих, хто вивчив її пізніше. Чутимеш регіональні, національні та індивідуальні відмінності. Деякі з них будуть ледь помітними, інші відразу впадатимуть у вуха. І що важливо, не існує одного акценту, який усі повинні розуміти без зусиль, або універсальної манери говорити, до якої решта світу має пристосуватися. Навіть двоє людей з одного міста можуть звучати зовсім по-різному.

Хороша новина полягає в тому, що розуміння акцентів можна тренувати. Для цього не потрібен особливий слуховий талант, зарезервований для людей, які впізнають музичні інструменти за однією нотою, і не потрібно переїжджати до англомовної країни. Потрібні

регулярний контакт із різноманітним мовленням, уважне слухання та поступове навчання розуміти, на що саме варто звертати увагу. З часом мозок починає краще передбачати, як знайомі слова можуть звучати в устах різних людей. Ти перестаєш очікувати, що кожен склад з'явиться в підручниковому вигляді. Починаєш вловлювати зміст навіть тоді, коли не розпізнаєш кожного слова.

Водночас варто відмовитися від переконання, що вправа на аудіювання полягає в перевірці того, чи вдалося зрозуміти сто відсотків запису. Якщо після хвилини прослуховування ти можеш сказати, кому що потрібно, у чому полягає проблема і що має відбутися далі, ти вже виконав важливу роботу, навіть якщо два прикметники залишилися загадкою. У професійній розмові саме ця інформація часто має найбільшу цінність. Деталі можна уточнити, а незнайоме слово перевірити пізніше. Коли ти вчишся обирати те, що справді важливе, то перестаєш сприймати кожен нерозпізнаний звук як особисту поразку.

Це не означає, що після кількох вправ ти почнеш розуміти кожного співрозмовника на планеті. Навіть люди, які користуються англійською з дитинства, іноді просять повторити сказане, втрачають нитку розмови або не розуміють місцевого вислову. До цього додаються умови спілкування: шум, поганий мікрофон, втома, стрес, незнайома тема та необхідність відповісти негайно. Якщо під час онлайн-зустрічі ти одночасно намагаєшся робити нотатки, аналізувати акцент, стежити за виразом обличчя співрозмовника й згадувати, чи має слово «thorough» два чи три складні моменти у вимові, твоя увага цілком має право написати заяву про звільнення. Мета полягає не в

тому, щоб ідеально розшифровувати кожен звук. Мета - дедалі вправніше відновлювати зміст і вміти впоратися із ситуацією, коли щось вислизнуло від твого слуху.

Саме тому простого списку акцентів для прослуховування недостатньо. Ти можеш переглянути десять відео з десяти різних країн і все одно розгубитися під час короткої розмови, якщо тренуєшся лише пасивно слухати. Потрібно поєднати звикання до різних акцентів із конкретними стратегіями: розпізнаванням головної інформації, використанням контексту, перевіркою власних припущень, проханням уточнити сказане та поверненням до розмови без вибачень за сам факт свого існування. Також стане в пригоді вміння відрізняти проблему з акцентом від проблеми з лексикою, швидкістю мовлення, якістю звуку чи власним напруженням. Ти тренуватимешся по-різному залежно від того, чи не впізнаєш звучання знайомих слів, чи розумієш записи вдома, але втрачаєш нитку під час зустрічі, бо боїшся перебити співрозмовника.

Ця книжка призначена для людей, які вже знають основи англійської та хочуть вільніше користуватися нею на роботі й під час подорожей, але іноді відчувають, що їхні мовні здібності закінчуються саме там, де починається чужа вимова. Тобі не потрібен ідеальний акцент, щоб добре розуміти інших. Не потрібно також удавати, що все зрозуміло, коли це не так. Ефективна комунікація не полягає в безпомилковому вгадуванні кожного речення. Вона полягає в обміні інформацією. Іноді це означає вловити найважливішу частину повідомлення, іноді - поставити коротке запитання, а іноді - спокійно сказати: «I caught the first part, but could you repeat the last point?»

На роботі це може врятувати домовленість про термін, уточнення завдання або розуміння зауваження, висловленого під час зустрічі. У подорожах допоможе краще зрозуміти інструкцію, запитання, зміну планів або інформацію, яку хтось повідомив поспіхом. В обох ситуаціях важливо не лише те, що ти чуєш, а й те, що робиш, коли чуєш недостатньо. Замість того щоб здогадуватися й кивати з виразом людини, яка щойно отримала божественне одкровення, ти можеш навчитися повертати собі контроль над розмовою.

Тож ми не полюватимемо на одну «правильну» англійську й не оцінюватимемо людей за тим, наскільки їхня вимова нагадує голос із навчального запису. Ми звикатимемо до різноманітності, тренуватимемо увагу та формуватимемо набір практичних звичок, які працюють за межами навчального класу. Будуть вправи, приклади й ситуації, у яких щось піде не так, адже саме тоді найлегше перевірити, чи справді певна навичка приносить користь. Йдеться не про те, щоб більше ніколи не просити повторити сказане. Йдеться про те, щоб чужий акцент перестав бути сигналом до паніки й став просто ще однією особливістю розмови, з якою ти вмієш упоратися.

Твоя англійська не мусить звучати так, як англійська диктора з аудіозапису, а весь світ не зобов'язаний говорити так, ніби всі разом записують один і той самий діалог для підручника. Достатньо навчитися слухати ширше, реагувати спокійніше й відновлювати зміст, коли перша спроба зрозуміти співрозмовника виявилася невдалою. Це навичка, яку можна розвивати - за допомогою слуху, мислення та невеликої частки

терпіння. Акцент співрозмовника - це не кінець твоєї англійської. Це початок справжнього слухання.

Розділ 1 - Англійської без акценту не існує

Уяви, що ти вивчаєш англійську вже кілька років. Знаєш граматичні правила, можеш спілкуватися, дивишся серіали з англійськими субтитрами, а під час робочих зустрічей тобі вже не потрібно перекладати кожне речення польською. У певний момент ти навіть починаєш відчувати задоволення від власного прогресу. Англійська перестає бути шкільним предметом і стає інструментом. Ти можеш телефонувати, запитувати, пояснювати, вести переговори. Усе працює доти, доки до розмови не приєднується нова людина. Вона говорить англійською, використовує ті самі слова, які ти вивчаєш роками, але звучить так, ніби хтось непомітно переставив усі звуки у твоєму словнику.

Перша думка зазвичай досить проста: у цієї людини дуже складний акцент. Друга: чому всі не можуть говорити так, як викладач із мого курсу? Третя, дещо менш приємна, вже стосується власних здібностей: якщо я знаю англійську, чому я не розумію англійської? Це запитання важливіше, ніж здається, адже воно виявляє одне з найбільших непорозумінь, пов'язаних із вивченням мов. Дуже часто ми вчимося розпізнавати певну манеру мовлення, а потім припускаємо, що саме вона представлятиме всю мову.

Насправді англійська не має одного голосу. Не існує єдиної вимови, одного ритму чи однієї мелодики, обов'язкових для всіх її користувачів. Це мова, якою послуговуються в багатьох країнах і спільнотах люди з різним мовним досвідом. Вона існує в регіональних,

національних і місцевих варіантах. Відрізняється навіть у людей, які живуть в одному населеному пункті. Ти можеш зустріти двох людей із Лондона, які вимовляють ті самі слова по-різному, а потім поговорити з кимось із Сінгапуру, кого тобі буде напрочуд легко зрозуміти.

Проблема починається тоді, коли ми сприймаємо власні слухові звички як універсальний критерій правильності.

Англійська з підручника - лише один із варіантів

Більшість людей, які вивчають англійську, спочатку знайомляться з певною моделлю вимови. Іноді це стандартний британський варіант, іноді американський, а іноді суміш, що залежить від школи, викладача та доступних навчальних матеріалів. Такий вибір цілком практичний. Він полегшує навчання, забезпечує послідовність і дає змогу поступово формувати асоціації між написанням слів та їхнім звучанням. Немає нічого поганого в тому, що протягом перших років ти слухаєш переважно один різновид англійської.

Проблема виникає тоді, коли ця модель починає існувати у твоїй голові як єдина справжня англійська. Тоді будь-яке відхилення від неї може сприйматися як нерозбірлива вимова, навіть якщо співрозмовник говорить цілком природно й чудово зрозумілий людям зі свого оточення.

Згадай слово water. Залежно від різновиду англійської, регіону та індивідуальної манери мовлення воно може звучати по-різному. У деяких американських варіантах середній приголосний нагадує короткий звук, близький до польського «r», вимовленого одним дотиком язика. У багатьох британських варіантах ти почуєш інше звучання

тієї самої частини слова. Це не означає, що одна людина вимовила його правильно, а інша зіпсувала. Це означає, що твоє вухо має навчитися розпізнавати ту саму мовну одиницю в різних звукових реалізаціях.

Схожа ситуація з кінцевим звуком «r». У деяких британських, австралійських і новозеландських варіантах його не вимовляють наприкінці слова, якщо наступним звуком не є голосний. У багатьох американських варіантах він залишається чутним. Якщо ти звик до одного варіанта, інший спочатку може здаватися чужим. Але йдеться все одно про те саме слово.

Таких відмінностей набагато більше. Одні стосуються голосних, інші - приголосних, тривалості складів, наголосу та інтонації. Тобі не потрібно відразу знати назви всіх фонетичних явищ. Достатньо зрозуміти головний принцип: розпізнавання слів не означає, що ти маєш зіставляти їх з одним-єдиним записом, який колись запам'ятав.

Твоє завдання - розширити діапазон звуків, які ти здатен пов'язати з тим самим значенням.

Акцент не вимірює мовну компетентність

Варто розділити два поняття, які часто плутають між собою: спосіб вимови мови та вміння нею користуватися.

Людина може мати виразний акцент і водночас говорити дуже точно, використовувати багату лексику та чудово підтримувати розмову. Інша людина може вимовляти слова так, ніби її голос щойно зійшов зі сторінок підручника, але не вміти чітко пояснити навіть просту проблему. Акцент не є сертифікатом знання мови. Він автоматично не свідчить про інтелект, освіту, професійний досвід чи комунікативні здібності.

Це розрізнення важливе й для тебе як слухача. Якщо ти заздалегідь вирішиш, що співрозмовник говорить складною англійською, то можеш непомітно для себе перестати активно слухати. Замість того щоб шукати зміст, ти починаєш оцінювати звучання. Зосереджуєшся на окремих звуках, порівнюєш їх зі своїми очікуваннями та намагаєшся відтворити слово, яке, на твою думку, мало б прозвучати. Тим часом співрозмовник уже встиг перейти до наступного речення.

Трапляється й протилежна ситуація. Ти слухаєш людину, яка говорить вільно й має акцент, схожий на знайомий тобі, тому припускаєш, що все зрозумів. Лише після зустрічі з'ясовується, що ти пропустив важливу інформацію. Знайома вимова створила хибне відчуття безпеки.

Тому на практиці варто оцінювати не те, наскільки знайомо звучить співрозмовник, а те, чи можеш ти визначити, що саме він хоче повідомити. Це зовсім інший критерій.

Чому недостатньо вибрати один акцент?

Деякі люди, які вивчають англійську, намагаються розв'язати проблему простим способом: обирають один різновид мови й послідовно дотримуються його під час навчання. Якщо їм доведеться співпрацювати з американською компанією, вони зосереджуються на американській вимові. Якщо планують подорож до Великої Британії, обирають британські аудіозаписи.

Це розумна відправна точка, але слабкий план на все життя.

На роботі одного дня ти можеш розмовляти з людиною з Чикаго, наступного - з колегою з Дубліна, а за тиждень

брати участь у зустрічі, де більшість учасників використовують англійську як другу мову. Під час подорожей ситуація буває ще різноманітнішою. В аеропорту, готелі, ресторані чи під час екскурсії ти зустрічатимеш людей, манера мовлення яких може не мати нічого спільного з англійською, яку ти зазвичай вивчаєш.

Передбачити всі ці контакти неможливо. Так само немає сенсу будувати навчальний план на припущенні, що ти зможеш заздалегідь познайомитися з кожним можливим акцентом.

Набагато кориснішою є слухова гнучкість. Ідеться про здатність пристосовуватися до нових моделей вимови без необхідності щоразу вивчати їх із нуля. Що більше різних манер мовлення ти чуєш, то менше тебе дивують наступні. Це не означає, що всі аудіозаписи раптом стануть легкими. Радше незнайомий звук перестає автоматично блокувати розуміння всього речення.

Хорошим прикладом є людина, яка вперше чує виразний шотландський варіант англійської. Спочатку їй можуть бути складними ритм, голосні та місцеві слова. Але з часом, познайомившись із кількома характерними особливостями конкретного співрозмовника або регіону, вона починає краще передбачати звучання висловлювань. При цьому їй не потрібно опановувати всю шотландську фонетику. Достатньо набути досвіду, який допоможе ефективніше розпізнавати зміст.

Схоже може відбуватися з англійською, якою користуються в Індії, Нігерії, Сінгапурі чи на Філіппінах. Це не однорідні способи мовлення. У кожному з цих регіонів існують регіональні, соціальні та індивідуальні відмінності. Тому краще не сприймати цілу країну як один

акцент. Таке спрощення зручне для таблиці, але мало допомагає під час справжньої розмови.

Перестань шукати ідеального співрозмовника

Існує ще одна пастка, яка заважає розвивати розуміння усного мовлення. Це очікування, що співрозмовник говоритиме у зручний для людини, яка вивчає мову, спосіб.

Може здаватися цілком природним, що якщо хтось знає, що розмовляє з людиною, яка вивчає англійську, то має говорити повільніше, чіткіше й використовувати простіші конструкції. Іноді так і відбувається. Хороший співрозмовник уміє пристосувати манеру мовлення до ситуації. Однак не завжди він має таку можливість, а іноді навіть не здогадується, що створює для тебе труднощі.

Під час робочої зустрічі хтось може бути зайнятий презентацією, відповідати на запитання інших учасників і водночас стежити за часом. Він не аналізуватиме, чи достатньо доступно звучить його вимова для кожного присутнього. Під час подорожі працівник аеропорту може передавати важливу інформацію десяткам людей, які стоять у черзі. Це не ідеальне середовище для спокійного тренування слуху.

Це не означає, що ти повинен миритися з повною відсутністю зрозумілості. Якщо спілкуванню заважає шум, поганий зв'язок або надзвичайно швидкий темп, ти маєш повне право попросити повторити сказане. Однак очікування, що світ завжди пристосовуватиметься до твого рівня, робить тебе залежним від комфортних умов. А вони будуть доступні не завжди.

Варто прийняти інший погляд: саме ти розвиваєш уміння розуміти різних людей, і вони не зобов'язані говорити так само, як твій викладач.

Зафіксуй свій теперішній рівень

Перш ніж починати інтенсивні тренування, варто перевірити, як ти зараз розумієш різні варіанти англійської. Для цього не потрібен іспит або спеціалізований тест. Потрібно лише кілька коротких аудіозаписів і чесне спостереження.

Обери три висловлювання приблизно однакового рівня складності, але з різною манерою мовлення. Найкраще, щоб кожне тривало від однієї до двох хвилин і стосувалося повсякденної теми. Це може бути коротка розмова, фрагмент інтерв'ю або інформаційне повідомлення. Обирай записи з природним мовленням, а не лише матеріали, спеціально підготовлені для людей, які вивчають англійську.

Під час першого прослуховування не зупиняй запис і не користуйся субтитрами. Спробуй визначити:

- Про що говорить співрозмовник?
- Які дві або три найважливіші інформації він повідомляє?
- Чи є в розмові прохання, проблема або рішення?
- У яких моментах ти втрачаєш нитку розмови?

Не оцінюй результат як хороший чи поганий. Просто запиши, що тобі вдалося зрозуміти. Потім перевір транскрипцію, якщо вона доступна, і прослухай ті самі фрагменти ще раз. Зверни увагу на слова, які ти знав, але не зміг розпізнати в аудіозаписі.

Останнє особливо важливе. Якщо ти не знаєш слова appointment, проблема може полягати в словниковому запасі. Якщо ж ти чудово знаєш його, але в певному висловлюванні не можеш розпізнати це слово на слух, то маєш справу з труднощами декодування звуків. Ці дві проблеми потребують дещо різних тренувань.

Не намагайся також будь-що знайти одну причину кожної помилки. Іноді підводить вимова, іноді темп, а іноді ти просто не знаєш контексту. Перше вимірювання має показати сфери, які потребують уваги, а не виставити тобі оцінку з англійської.

Повернися до тих самих записів через кілька тижнів регулярних тренувань. Таке порівняння буде кориснішим, ніж випадкові щоденні перевірки на абсолютно нових матеріалах. Ти побачиш, чи легше тобі розпізнавати головну інформацію, чи рідше втрачаєш нитку розмови та чи швидше повертаєшся до розуміння після незрозумілого фрагмента.

Зміни визначення успіху

Багато людей, які вивчають мову, сприймають розуміння аудіозапису як завдання з двома можливими результатами. Або ти розумієш усе, або не розумієш нічого. Такий спосіб мислення зручний під час тесту з однією правильною відповіддю, але погано працює в реальному спілкуванні.

Уяви зустріч, під час якої співрозмовник повідомляє три факти: термін виконання, причину затримки та людину, відповідальну за наступний крок. Ти не розпізнаєш один технічний термін, але чудово розумієш решту. Чи була зустріч невдалою? Не обов'язково. Ти

можеш запитати про незнайомий термін, підтвердити термін виконання та визначити відповідального.

Схожа ситуація під час подорожі. Якщо ти не зрозумів одне слово в оголошенні, але почув, що змінився номер виходу на посадку, то вже отримав найважливішу інформацію. Звісно, відсутню деталь варто згодом уточнити, але не потрібно сприймати кожну прогалину як катастрофу.

Відтепер вимірюй свій прогрес також за тим, наскільки швидко ти відновлюєш зміст висловлювання, а не лише за кількістю розпізнаних слів. Така зміна фокуса має значення. Вона зменшує тиск, допомагає активніше брати участь у розмові та дає змогу використовувати те, що ти вже знаєш.

Тобі не обов'язково полюбити кожен акцент, який почуєш. Так само не потрібно вважати, що всі вони однаково легкі для розуміння. Достатньо перестати сприймати власні звички як єдину точку відліку. Англійська, яку ти вивчаєш, є частиною набагато більшого світу. Що раніше ти почнеш дивитися на неї саме так, то менше несподіванок принесуть тобі наступні розмови.

Розділ 2 - Чому знайомі слова раптом зникають?

Є один особливо дратівливий різновид нерозуміння. Він полягає не в тому, що хтось використовує складну лексику або говорить про тему, якої ти не знаєш. Навпаки. Ти чуєш речення, у якому мають бути лише прості, добре знайомі слова. Ти знаєш, як вони пишуться, розумієш їхнє значення та вмієш використовувати їх у розмові. І все одно не розпізнаєш їх у мовленні.

Потім вмикаєш субтитри. Дивишся на екран і відчуваєш бажання провести коротку розмову із власним мозком.

Та це ж було очевидно. Ти ж знав кожне слово. Людина ж не використала жодної особливо складної конструкції.

Цей досвід показує, що знання лексики та розуміння усного мовлення - не зовсім одне й те саме. У першому випадку ти вмієш пов'язати написання або знайому форму слова з його значенням. У другому тобі потрібно ще й розпізнати цю форму в потоці звуків, який не зупиняється, не чекає і не завжди нагадує аудіозапис із підручника.

Коли ти читаєш текст, слова відокремлені одне від одного. У тебе є час повернутися до попереднього речення, перевірити значення та замислитися над конструкцією. Під час слухання такого комфорту немає. Мовлення триває, а ти маєш розпізнавати його елементи майже в реальному часі. Якщо протягом кількох секунд

намагаєшся відновити одне незрозуміле слово, наступне речення вже може вислизнути від твоєї уваги.

Саме тому проблеми зі слуханням часто не означають, що ти недостатньо знаєш англійську. Можливо, твоє вухо ще не встигає за реальною формою мови.

Люди не говорять так, як записуються слова

У підручнику ти бачиш речення:

What do you want to do?

Кожен елемент відокремлений. Ти знаєш, де починається одне слово і де закінчується наступне. Можеш спокійно прочитати все речення, звертаючи увагу на кожен звук.

У природній розмові те саме висловлювання може звучати значно більш злито. Межі між словами стають менш виразними, а деякі звуки скорочуються або змінюються. У швидкому повсякденному мовленні ти можеш почути варіант, близький до «Whaddaya wanna do?», хоча точне звучання залежить від співрозмовника, різновиду англійської та ситуації.

Це не означає, що існує одна правильна вимова цього речення і кілька неправильних. У розмовній мові багато елементів природно редукуються. Поєднання, спрощення та зміни звуків є нормальною частиною комунікації.

Якщо ти вивчаєш лише окремі слова, то можеш не розпізнавати їх, коли вони з'являються в поєднанні. Ти знаєш, як звучить want, але не можеш швидко знайти його в реченні, де воно стоїть поруч із to. Ти знаєш did you, але не впізнаєш цю комбінацію в звучанні, близькому до «didja», яке трапляється в деяких розмовних варіантах вимови.

Це трохи схоже на ситуацію, коли ти знаєш усі деталі пазла, але ніколи раніше не бачив їх складеними разом. Окремі частини знайомі, проте готове зображення вимагає нового способу розпізнавання.

Тому варто тренувати не лише окремі слова, а й цілі фрази та типові словосполучення. Мова, якою користуються під час розмови, організована у більші звукові одиниці. Якщо навчишся розпізнавати їх як єдине ціле, тобі не доведеться щоразу окремо аналізувати кожне слово.

Словесний наголос важливіший, ніж тобі здається

В англійській не всі склади вимовляються з однаковою силою. У багатьох словах один склад наголошений виразніше, тоді як інші можуть бути коротшими та менш помітними. Так само в реченні не всі слова отримують однакову увагу.

Порівняй висловлювання:

I NEED the REPORT by FRIDAY.

Залежно від контексту співрозмовник може особливо підкреслити потребу, звіт або термін. По-різному звучатиме речення, у якому найважливішою є інформація про те, що звіт потрібен саме в п'ятницю, і речення, у якому хтось виправляє попередню домовленість та наголошує, що йому потрібен звіт, а не презентація.

Слова, які передають найважливішу інформацію, часто отримують сильніший наголос. Натомість короткі граматичні слова можуть вимовлятися слабше й швидше. Це не означає, що вони завжди зникають, але їхнє звучання може суттєво відрізнятися від форми, яку ти запам'ятав під час навчання.

Це одна з причин, чому іноді ти розумієш зміст речення, хоча не можеш відтворити всі його елементи. Ти чуєш виразніше наголошені іменники, дієслова та означення, а потім на їхній основі відновлюєш значення.

Це не обман і не вгадування. Це природна частина розуміння мови. У повсякденному спілкуванні часто достатньо вловити найважливіші елементи висловлювання, щоб зрозуміти, про що йдеться.

Проблема виникає тоді, коли ти намагаєшся слухати кожне слово з однаковою інтенсивністю. Твоя увага починає працювати як людина, відповідальна за контроль якості кожного окремого звуку. Поки вона перевіряє одне слово, співрозмовник уже встигає вимовити наступні десять.

Тому під час тренувань іноді варто свідомо зосереджуватися на словах, які передають основну інформацію. Прослухай короткий фрагмент і спробуй записати лише іменники, дієслова та числа, які почув. Лише під час наступного прослуховування спробуй відновити повніше речення. Ти помітиш, що навіть часткове розпізнавання структури висловлювання може дати напрочуд багато інформації.

Голосні можуть створити неабиякий безлад

Однією з найбільших труднощів у розумінні різних акцентів є голосні звуки. В англійській існує багато голосних протиставлень, які можуть реалізовуватися по-різному в окремих варіантах мови. До цього додаються відмінності в тривалості, якості та способі артикуляції звуків.

Для польського слухача особливо проблематичними можуть бути пари слів, які в різних варіантах англійської

звучать не так, як ми очікуємо. Наприклад, ship і sheep відрізняються насамперед голосним звуком. Так само full і fool. У багатьох стандартних моделях вимови ці відмінності виразні, але точне звучання залежить від акценту.

Якщо ти звик до одного варіанта голосного, інший спочатку може нагадувати тобі зовсім інший звук. Це не означає, що співрозмовник вимовив інше слово. Просто твоє вухо ще не має достатньо широкого діапазону звукових асоціацій.

Особливо легко помітити це з власними назвами. Під час розмови хтось представляється, називаючи своє ім'я або прізвище. Ти знаєш англійську вимову, але не можеш визначити, яке саме слово щойно почув. У тебе немає контексту, який допоміг би передбачити відповідь. Якщо ти не розпізнав звуки, залишається попросити продиктувати написання.

Це хороший приклад ситуації, у якій не варто вдавати, що все зрозуміло. Ім'я та прізвище не завжди можна відновити за контекстом. Якщо вони потрібні для подальшого спілкування, краще запитати:

"Could you spell that for me, please?"

Це не ознака слабкої англійської. Це звичайний інструмент точного спілкування.

Приголосні також змінюють правила гри

Голосні - не єдине джерело труднощів. Відмінності у вимові приголосних можуть призвести до того, що знайоме з підручника слово звучатиме не так, як ти очікуєш.

Хорошим прикладом є звук, який позначається літерою «t». У деяких різновидах американської